Aardgasvrij Eiland | Fase 1

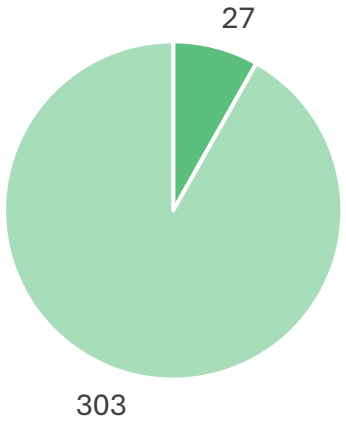
Voortgangsrapportage

Kwartaal 2 – 2024

Na het gemeenteraadsbesluit van 23 mei 2023 is Aardgasvrij Eiland op 1 september van dat jaar echt van start gegaan met een testronde. Deze voortgangsrapportage is een beknopte weergave van de stand van zaken van dit project. In Aardgasvrij Eiland werken de gemeente Schiermonnikoog, WoonFriesland, energiecoöperatie De Sintrale, de Friese Milieu Federatie en netbeheerders Liander en Stedin met de eilanders samen aan het besparen van aardgas en het uiteindelijk aardgasvrij maken van Schiermonnikoog. Fase 1 betreft het aardgasvrij maken van de buurt Nieuw-Dokkum, uiterlijk in 2027.

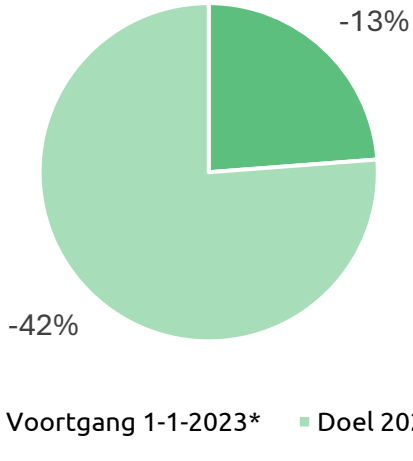
Doelen

330 woningen koken elektrisch

We helpen bij het vervangen van het gaskooktoestel en het aanpassen van de meterkast. Met € 500 subsidie en hulp bij de overstap.

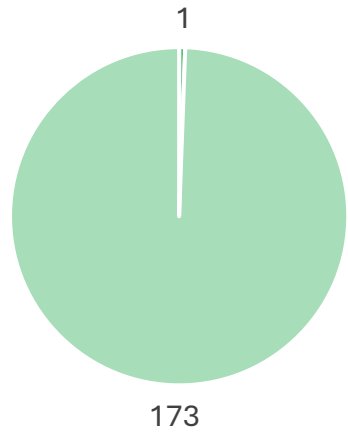
55% aardgas besparen in woningen

Er is € 100 per woning voor kleine maatregelen. Bewoners-eigenaren krijgen een gratis Wat-is-Wijs advies en € 1.000 of € 2.000 subsidie voor natuurvriendelijke isolatie. We helpen hen op diverse manieren bij de voorbereiding naar uitvoering.

*) Bron: CBS, gecorrigeerd voor graaddagen t.o.v. 2021

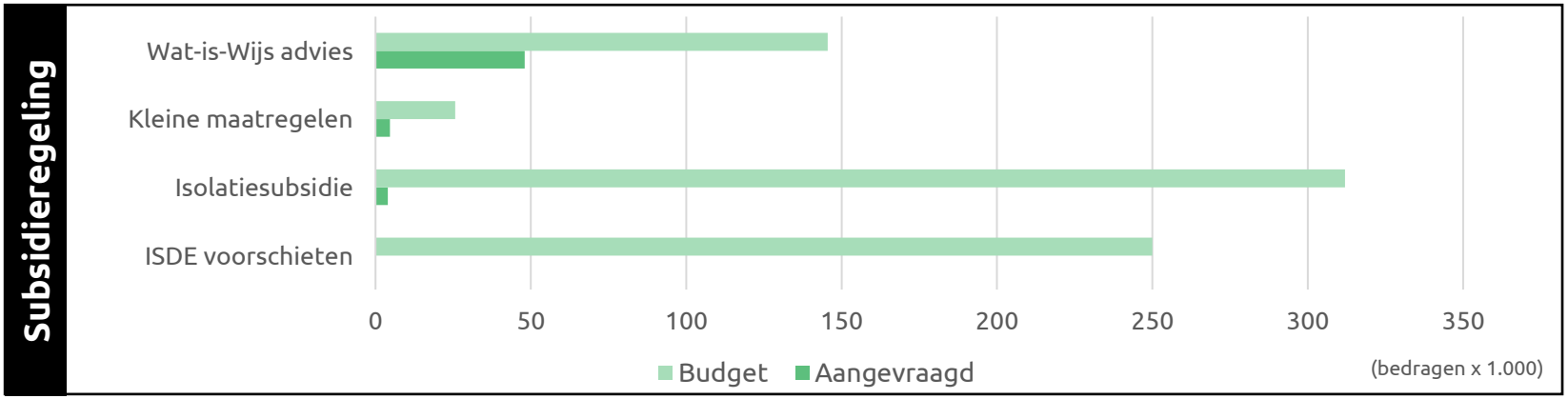
174 gebouwen in Nieuw-Dokkum aardgasvrij

We zetten 3 warmteopties voor Nieuw-Dokkum op een rijtje en nemen bewoners hierin mee. Na een goede afweging kiezen we samen een aardgasvrije manier van verwarmen en voeren dat uit.

**) Bron: Open data Stedin t.o.v. 2021

ISOLATIEJAAR Na een testronde voor de inductie- en isolatieregeling in het najaar van 2023 staat 2024 in het teken van isolatie en de techniekkeuze voor een nieuwe manier van verwarmen in Nieuw-Dokkum. Bewoners op het hele eiland kunnen nu gebruik maken van de subsidieregeling en we helpen hen stappen te maken. Ondanks het aantal verstrekte Wat-is-Wijs-adviezen blijven de aanvragen voor isolatie echter nog achter: op Schiermonnikoog is in 2024 nog geen enkele ISDE-subsidie door rijksdienst RvO vastgesteld. De extra vergoeding op Schiermonnikoog is slechts 4 keer aangevraagd. Daarom doen we een tussentijdse evaluatie in het 3e kwartaal, om na te gaan hoe we isolatie extra kunnen stimuleren en of het aanpassen van de regeling kan bijdragen aan extra stimulans.

INKOOPACTIES vanuit het project zijn 2 themasessies georganiseerd voor 2 specifieke isolatiemaatregelen.

Vanuit de themasessie spouwmuur-isolatie laten ongeveer 10 huishoudens hun spouw gelijktijdig isoleren.
Vanuit de themasessie dubbel glas wordt ook bij ongeveer 10 huishoudens dubbel glas geplaatst.
Voor deze maatregelen kan achteraf ISDE-subsidie worden aangevraagd.

De lokale aannemer Dijkstra wil in het najaar een isolatieactie uitzetten richting de bewoners-eigenaren van het woningtype jaren 70 (Nieuw-Dokkum).

FINANCIERING Naast de beschikbare subsidies moeten bewoners-eigenaren soms flink investeren om de woning te verduurzamen. Dat betaalt zich snel terug in een lagere energierekening. Desondanks is het begrijpelijk dat eigenaren moeite hebben met het opbrengen van de investeringen.

We zetten daarom in op concreet financieel advies voor hen. Want er zijn voldoende mogelijkheden om investeringen te financieren, zonder er maandelijks financieel op achteruit te gaan. 6 eigenaren hebben nu zo'n financieel advies gehad, inclusief een aanvraag voor een EnergieBespaar-Hypotheek bij het Warmtefonds.

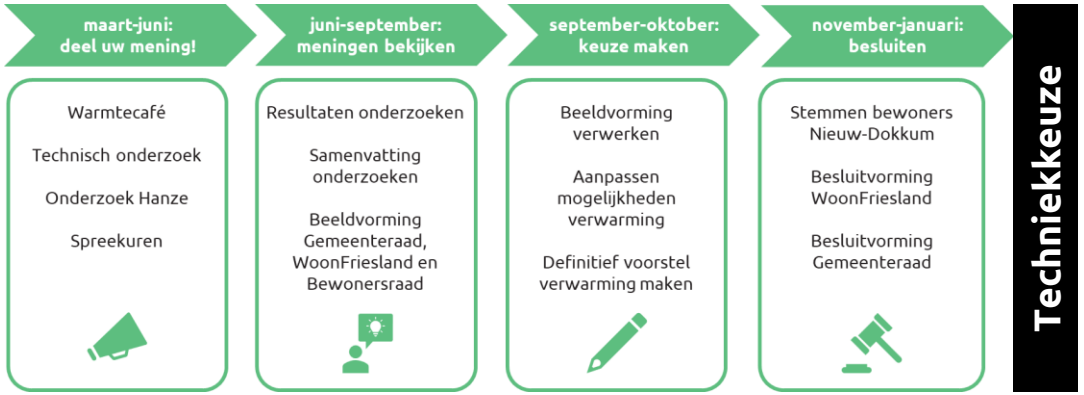
COMMUNICATIE & PARTICIPATIE
1.491 unieke bezoekers op de project-website met informatie, nieuws en bewonersverhalen
60,2% bekeek hierop meerdere pagina's
9 edities van De Groene Courant
42 spreekuren voor eilanders
96 volgers op onze Facebookpagina
131 Facebookberichten, 336 interacties
62 bezoeken aan huis
4 talkshows 'Ruud bespaart!'
339 online weergaven van de talkshow
1 Warmtecafé over de mogelijkheden om van het gas af te gaan
2 Themasessies over isolatie
3 energieborrels voor kleine groepen
1 bewonersonderzoek naar meningen

Aardgasvrij Eiland | Fase 1

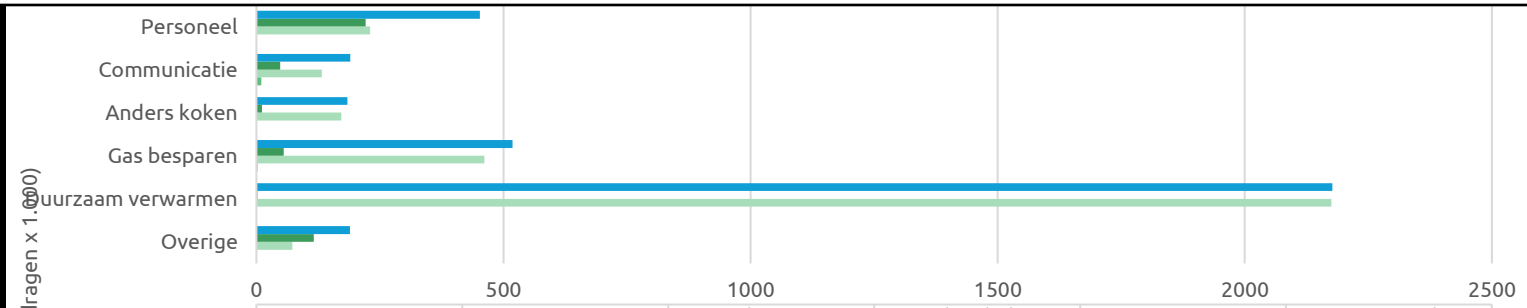
DUURZAAM VERWARMEN Op verzoek van gemeenteraad is besloten om naast de voorkeursoptie van een warmtenet voor de buurt Nieuw-Dokkum hier ook individuele opties naast te leggen. Door de werkgroep Warmte & Techniek en op voorstel van/met medewerking van energiecoöperatie De Sintrale worden nu 3 techniekopties vergeleken:

1. Een warmteketel met aansluiting op een kleinschalig warmtenet voor alle 174 gebouwen;
2. Een individuele lucht-waterwarmtepomp per gebouw;
3. Een warmtepomppaneel (PVT-systeem) per gebouw.

PARTICIPATIEPROCES De voorlopige technische analyse van 3 warmteopties voor Nieuw-Dokkum zijn informatief besproken in de gemeenteraad. Het onderzoek van Hanze naar de meningen over deze opties heeft wat vertraging opgelopen. De uitkomsten worden nu half september verwacht. Ook de project-partners worden gevraagd om feedback. Daarna wordt een definitief voorstel voor de techniekkeuze opgesteld. Hierover kunnen bewoners in november stemmen.

Inkomsten en uitgaven

	Overige	Duurzaam verwarmen	Gas besparen	Anders koken	Communicatie	Personeel
Budget	189	2177	518	184	190	452
Gerealiseerd	116	2	55	11	48	221
Nog verwacht	73	2175	461	172	132	230
Saldo verwacht	0	0	2	1	10	1

PROJECTBEGROTING Er zijn op dit moment geen significante afwijkingen. Er worden minder uitgaven verwacht voor vrijwilligers-vergoedingen, omdat er een lagere inzet van vrijwilligers is dan verwacht. Hierdoor stijgen de kosten voor professionele ondersteuning. Per saldo past dit naar verwachting binnen de post van personeel. De externe inzet voor communicatie & participatie wordt afgebouwd met de komst van een extra communicatiemedewerker bij de gemeente.

Aardgasvrij Eiland | Fase 1

OPGELEVERD

- **Werkende werkgroepen:** er zijn 5 werkgroepen op de deelthema's actief met de inzet van verschillende vrijwilligers.
- **Subsidieregeling Aardgasvrij Eiland:** deze regeling voor woningen op het eiland is opgesteld en staat open voor bewoners-eigenaren en huurders.
- **Betaalkaart:** een overzicht van de mogelijkheden hoe huiseigenaren de verduurzaming kunnen financieren.
- **Informatiebladen techniekkeuze:** een weergave van de eigenschappen van 3 verschillende technieken, uitgewerkt door de werkgroep Warmte & Techniek.
- **Voorlopige analyse techniekkeuze:** de 3 opties zijn in een Multi Criteria Analyse (MCA) naast elkaar gezet.

VERBETERINGEN

- **Voortgangsrapportage** uitgebreid i.v.m. vervallen stuurgroep, meer beeldend gemaakt en breed beschikbaar (intern en extern).
- **Interne projectcommunicatie** verbeterd naar aanleiding van de tussenevaluatie (PFU) in december.
- **Participatietraject techniekkeuze** aangepast naar een brede meningsvorming over 3 techniek-oplossingen voor Nieuw-Dokkum.

AFWIJKINGEN

- **Geen stuurgroep:** in overleg met WoonFriesland en De Sintrale is besloten om geen gezamenlijke stuurgroep in te stellen. De gemeente is als budgethouder verantwoordelijk voor het project.
- **2 werkgroepen samengevoegd:** in verband met de overlap voor natuurvriendelijk isoleren, zijn de werkgroepen Woningen & Isolatie en Natuur & Omgeving voorlopig samengevoegd.
- **Iets lagere inzet vrijwilligers:** het aantal vrijwilligers blijft iets achter bij de doelstelling.
- **3 techniekoplossingen:** op voorstel van de gemeenteraad wordt er niet alleen naar een collectieve oplossing (warmtenet) gekeken voor Nieuw-Dokkum.
- **Voorontwerp warmtenet:** in verband met het onderzoek naar 3 techniekoplossingen, kan het voorontwerp nog niet gestart worden.
- **(Nog) geen Eilanders Adviesraad:** we zetten eerst in op een breed bewonersonderzoek door Hanze.
- **Meer isolatiesubsidie:** vanuit het Nationaal Isolatie Programma (NIP) is extra projectsubsidie ontvangen voor slecht geïsoleerde woningen

RISICOBEHEERSING belangrijkste risico's	Beheersmaatregel
De juridische, technische en financiële randvoorwaarden zijn niet haalbaar.	Go/No go momenten ingebouwd voor de gemeenteraad.
De taken en verantwoordelijkheden van de belanghebbenden zijn niet duidelijk.	Project Follow-up (PFU) uitgevoerd met het hele team.
Burgers en belangenorganisaties zijn niet tot medewerking bereid.	4-traps communicatie- en participatietraject loopt.
Het project sluit onvoldoende aan bij de (latente) wensen van bewoners.	Bewonersonderzoek door de Hanzehogeschool.
Er is onvoldoende deelname aan het project.	4-traps communicatie- en participatietraject loopt.
De capaciteit van de wadkabel/het elektriciteitsnetwerk is onvoldoende.	Liander is partner in het project en denkt mee in de techniek-oplossingen.
Gecalculeerde subsidies zijn niet daadwerkelijk toegezegd.	De Warmtenetten Investeringssubsidie (WIS) kan worden aangevraagd op het moment dat de keuze hiervoor definitief is. Tegelijk wordt er constant gekeken naar extra subsidiemogelijkheden.
De tijdsplanning van de voorlichting van bewoners en andere betrokkenen is niet haalbaar.	Mogelijke gevolgen techniekkeuze eind 2024 in kaart brengen.
De huidige energielast van bewoners is te laag om kostenneutraal te verduurzamen.	Per techniekoplossing kosten in kaart gebracht.